

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

V edinosti je moč!

"EDINOST"
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torških, četrških in sobotnih**. Zjutranje izdanje izhaja ob 8. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za eno leto . . . 1.20, izven Avstrije 1.40; za tri mesece . . . 2.00; za pol leta . . . 3.00; za vse leto . . . 10.00. — Na naročbo brez priložene naročnine se ne jemlje ozir. Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč., izven Trsta po 3 nč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 4 nč., izven Trsta 5 nč.

Oglaš se računa po tarifu v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, ometana in javnostažirana, domaći oglaš itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Casermi št. 18. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnine, reklamacije in oglaš sprejema **upravnništvo** ulice Molino picolo št. 5, II. nadst. Odprete reklamacije se pristoje plačujejo.

Odprto pismo.

Moj častiti tovariš in uzor-duhovnik, g. Julij Warts, je minoli mesec v tem listu povzdignil svoj glas za dijaško kuhinjo, katero čudovito zanemarja in prezira tukajšnja okolica, da si je namenjena v prvi vrsti slovenskim dijakom tržaške c. kr. gimnazije, ki prihajajo iz tržaške okolice.

Naj se mi dovoli, da tudi jaz izpregovorim nekoliko besed o drugi stvari, ki se tiče slovenskih dijakov tržaške c. kr. gimnazije.

Istodobno, ko se je osnovala „Dijaška kuhinja“, so se storili prvi koraki, da bi slovenska mladina dobila nekaj več duševne hrane v svojem materinem jeziku. Takrat je bilo 100 (eno leto celo 119) slovenskih in hrvaških dijakov, ki so se bili razvrstili v slovenske tečaje; t. j. dijaki iz več razredov so se poučevali v istem tečaju. Nauk je nadzoroval vitez dr. Gnad. Na njegovo mesto je prišel v šolskem letu 1886/87. g. vitez Klodič, ki je predlagal ministerstvu, da se imajo ustanoviti isto leto 4. in naslednje leto 8 tečajev, t. j. vsak gimnazijski razred po dve uri na teden in v istem času, ko se vrši nauk za Italijane.

Visoko ministerstvo je ugodilo temu predlogu s pristavkom, da se v višjih razredih smeta dva razreda, to je slovenski dijaki dveh gimnazijskih razredov, združiti v jeden tečaj, ko bi bilo premalo učencev za dva tečaja. Do zdaj je v tem slučaju veljalo pravilo: „Tres faciunt collegium“, po slovenski „Vsaj trije morajo biti“. Zdatno število slovenskih in včasih tudi hrvaških dijakov je prihajalo vedno iz malega semenišča, katerega je vodil nekaj časa pokojni monsg. Legat, pozneje monsg. Flego.

Če sem kdaj rekel tema dvema gospodoma, da tega ali onega Slovenca ni v slovenskih tečajih, katere jaz vse poučujem, od šolskega l. 1889/90. počenši: je vselej vplivalo na tako izdaten način, da sem bil zadovoljen. Legat je bil tudi odbornik „Dijaške kuhinje“. Jaz kot učitelj slovenščine na vsej gimnaziji sem bil vedno v najbolj prijaznih razmerah z vodstvom „Malega semenišča“, in mislim, da je to bilo na korist mladini, kolikor je živi tam na stroške ustanove blagodejno dobrotnika Dobrile.

S početkom tega šolskega leta, namreč 1895/96. se je izvršila izprememba v vodstvu „Malega semenišča“; vodi je g. Masten, sin znanega učitelja. Častivredni g. Masten je še jako mlad duhoven in je studiral na italijanski gimnaziji. Nemški profesorji na c. kr. državni gimnaziji so sami zapazili z začudenjem, da se letos iz

„Malega semenišča“ za slovenske tečaje niso oglašili nekateri dijaki, ki so obiskovali te kurze v lani, in sicer iz najbolj šibkih tečajev (V. in VII.).

Moje menenje je, da tu stopi na plan vsaki učenec, kateri še ima v sebi kaj slovenske poštenosti.

Parkrat sem ustno in jedenkrat pisмено g. ravnatelju izrazil svoje želje, pa brez popolnega uspeha. Zato sem njemu pisal, da spravim vse zadeve v javnost, če se imenoma naznanjeni dijaki ne prikažejo. Drugi dan sem hotel obiskati veleč. g. škofa in mu tudi naznaniti svoje težnje. Ker ga pa ni bilo doma, sem govoril s preč. monsg. dr. Šustom, ki mi je rekel, da se hoče poučiti o vsej zadevi.

Minolo soboto mi je rekel preč. monsg. dr. Šust v škofovi pisarni, da postopa g. ravn. Masten po danih navodih; naj dijake sam prisilim, ali si jih naj poiščem kje drugod, in da „Malo semenišče“ nima namena podpirati radikalnih slovenskih teženj, nego da ima druge namene, in da mene najavi gosp. nadzorniku Leschanofskemu (t. j. c. kr. namestništvu) ko bi jaz stvar spravil v javnost. Prva izmed teh dveh izjav je veleznamenita in hkratu tudi veležalostna.

Dočim so se na Štajerskem, kakor sem se prepiral sam, tudi slovenski duhovniki mnogo trudili, da se je za slovensko gimnazijo v Celju oglašilo lepo število slovenskih učencev; dočim je dika Jugoslovanov Strossmayer ustanovil akademijo, vseučilišče in galerijo slik, dočim prosvetljeni modrijan Lev XIII. brez bojazni kaže Slovanom svoje simpatije, se imenuje tu v Trstu — iz same bojazni pred Italijani — radikalstvo, če učitelj odločno sili na redno pohajanje teh dveh ur slovenščine na teden!! Je-li morda izprememba v vodstvu „Malega semenišča“ kaka koncesija Italijanom?!

To dejstvo, da niti s prijaznimi in niti odločnimi besedami z daj ne morem dobiti vseh slovenskih dijakov „Malega semenišča“ v slovenske tečaje, utegne biti na eni strani nevarno za obstoj slovenskih tečajev v višjih razredih, na drugi strani se mi pa zdi ta stvar enaka z zadevo slovenskih pridig. Resnobi starejši slovenski duhovniki tržaške škofije, ki ne poznajo strahu pred italijanskimi časniki in vsi posvetni ljudje naše narodnosti so tega menjenja, da popustljivost tržaškega ordinarijata v tej zadevi je bila prva hiba, ki je ojačila greben italijanskim nestrepežem.

Da si rad priznam težaki položaj tržaškega ordinarijata posebno v mestu samem, da si sam živim v prijateljskih odnosih z mnogimi duhovniki tukaj, na Kranjskem in osobito na Štajerskem, si vendar kot profesor

doleti in odrigne, da ti omeni veselje do obstanka. Tam gori je vse jasno in svobodno, tam gori ni ničesa, kar bi žalilo tvoj ponos, kar bi vznemirjalo tvojo dušo, kalilo tvoje dobro ime: vse je čisto, solnčno in jasno, kakor v nebesih!

Tam gori človek stoprav čuti, da je tujec na zemlji, da je življenje prognanstvo in da je vreden jeden dan v planinah več, nego vse leto dol v nižavi. Zatoraj se jaz tudi čisto nič ne čudim, da žrtvujejo turisti radi svoje življenje za jeden krasen izlet v pogorje, ker izvestno je mej njimi tudi taci, katerim je slajša smrt v pogorju, nego življenje mej bitji, ki so vstvarjena po — božji podobi.

Vam gospod urednik, morda ni znano, kako se živi v gorah — seveda ob jedij in pijače polnem nahrbtniku —, ker morda niste turist. A svetoval bi Vam, kot uredniku političnega lista, da prebijete vsaj drugo leto, ker je letos že prepozno, kake dni v visokih gorah. O, tu zadobi človek ves drug duh! Vse druge nazore, vse druge misli in

slovenskega jezika na ces. kr. gimnaziji šteljem v sveto dolžnost, povzdigniti svoj svarični glas, spominjaje se latinskega izreka: Principiis obsta in t. d.

Vodstvo „Malega semenišča“ in ordinarijat kot krušni oče slovenskih in hrvaških mladeničev ima po mojem menenju gotovo toliko moralne moči, odločiti, česa se ima učiti tisti mladenič, kateri tam stanuje in dobiva hrano.

Če pa hoče veleč. g. monsg. dr. Šust — mimogrede povedano, odbornik „Matice Slovenske“ — mene, slovenskega profesorja, radi tega svarilnega glasa naznaniti veseli, ces. kr. namestništvu izjavljam, da gledam vsem eventualnostim z mirno vestjo v obraz. V Trstu, dne 11. oktobra 1895.

Prof. dr. K. Glaser.

Krivica se sama tepe.

Kdo pač bi se po njem solzil, ki toliko je zla rodil?

Trošan.

Velicega, mogočnega trinoga spremila je Avstrija k — Bog daj! — večnemu počitku. Vindobona, staroslavna Vindobona, šla je prva za orjaško krsto. Ponosna varuhinja prestolnice Habsburžanov pa ni oblekla žalnega krila k temu pogrebu, marveč veselobojno se je nakitila, devša v laso venec dehtečih rož; ni pretakala solz, kakor v minulosti za marsikaterem že svojih veličnih sinov — žarek radosti jej je odseval iz oči in jasen smehljaj obkroževal jej je blagi ustni.

Kako ne! V vsej dobi, ko je raz nje prestol dajal povelja njeni deci, donášal jej je dan za dnem le bridka žaljenja njenega plemenitega ponosa, ponižanja nje prvotne slave in v sponah trpkega suženstva hrepnela je po trenutku, ki jej prinese otetev iz žalečega jarma.

In prišel je ta hip!

Dunaj, mogočnega prestolnica Avstrije, otrese se je težke more in nade zora mu je zasijala, da se povrnejo nekdanji duevi veselega življenja, svobodni težkih vzdihljajev in morečih skrbi.

Joj, koliko je prebil ubogi Dunaj in z njim vsa avstrijska domovina v poslednjih petdesetih letih! Po nesrečnem letu, v katerem je prelivalo krščansko prebivalstvo v nedolžni svoji zaslepljenosti kri za svobodo lažiliberizma in v svrhu, da razvije svoja temna krila liberalni orel, kopičiti jele so se krivice od dne do dne; čudna družba prišla je v krščansko družbo avstrijskega prebivalstva.

Ni nam danes treba naštevati vspehov židoliberalnega gospodarstva za nežidovsko prebivalstvo uboge Avstrije. Pomislimo le na dejstvo, koliko neopisnega gorja rodil je krah leta 1870! Isti krah, ki je bil že od leta ustave pripravljen po znanih spekulativnih kraguljih in ki se je posrečil toli izbornu. To je bil pač grozen napad na vero, blagostanje, srečo, čast in

čutila, kakor v zaduhlem mestnem hramu! Tu gori, kjer je razgled tako razsežen, od koder se vidi pol sveta, stoprav izpoznan, kako nizko je naše življenje, kako mal postane človek sam, ki vedno tiči v zidovji, zazidan mej trhla človeška trupla. Tu gori čutite, kako je ostalo za Vami v nižavi vse, kar teži Vaš duh in da celó od Vas samega ostalo je marsikaj v nižini, kar se Vam ni zdelo vredno nositi seboj. Prosim, ne zmajujte z ramami ob tem stavku, vsak človek ima izvestno nekaj na sebi, kar mu samemu ne prija, ali kar mora nositi skozi življenje, iz obzira na „druge“. Vse to je nepotrebno v visokem pogorju, vih Grintovca, Triglava, Mangarta! Tam gori je človek velik, popoln, nedosežen! Da, tudi nedosežen! Koliko jih je, ki si ne upajo v te vrhove in tudi izvestno niso veliki duhovi — velik duh podoben je jastrebu, ki ne pozna nevarnosti. In ta družba, to občevanje!

Mislili bi lahko, da je človek v onih višavah sam, brez družbe — daleč ste se zmotili! Mi v zemskih nižavah si domišljamo, da

življenje krščanskega prebivalstva in kdor tega ne more verjeti, bere naj zapisnike občinskih sej dunajskih izza onih dni, ko je sicer še vladala lažiliberalna klika na Dunaji ali je bil njen poraz že gotova stvar. V istih hipih se mogoče niso mogli odreči radosti, da povedo protisemitom v obraz, da je bilo vse njih vladstvo le maščevanje nad kristjani za to, ker so bili pradedje židov v minulih dobah po kristijanih baje teptani in preganjeni.

Ob točki „preganjanje Židov“ v minulosti zdi se nam umestno nekoliko postati. Sicer bi nas zavelo predaleč, ako bi hoteli vse okolnosti tistega „preganjanja“ naštevati podrobno. Kdor je čital zgodovino minulih stoletij, znal bode, v čem je obstalo to „preganjanje“ in od kod je prav za prav izviralo. Navaja se mnogokrat kot vzrok „preganjanja“ Židov drugoverstvo, vendar vsajamo si trditi, da to ni bil pravi vzrok. Temveč se nam zdi, da bi bilo vzroke „preganjanja“ iskati baš ondi, kjer so se našli viri protisemitizma v naših dneh, namreč v čudnih narodnogospodarskih načelih semitov. Ob posledicah teh narodnogospodarskih načelih so trpeli vsi delujoči stanovi. To je provzročilo reakcije in organizacije na kristijanski strani.

Oni, ki so se okoriščali ob takih narodnogospodarskih načelih, so pač vedeli, da njih vladstvo ne bode trajalo jedno celo stoletje, ampak da je le začasno. Zato pa so hoteli, kolikor so le mogli, z izvajanjem teh načel v praksi, ker so vedeli, da kmalu pride odpor. Ta je tudi res prišel in temu se ne smemo čuditi.

Ali to moramo zatrditi zopet in zopet: da mi — ki smo zagovorniki tolerance nasproti vsakomur — nimamo ničesar proti veri Židov, ampak jim želimo vso svobodo za izvrševanje vere, in le proti temu smo in moramo biti, da bi v javnem gospodarskem življenju veljala načela, ki niso v soglasju z javno moraló in so nevarna splošnemu blagostanju. Proti tem načelom treba nadaljevati boj.

Čuditi se torej ne smemo, da je protisemitizem letos zmagal toli sijajno. Čuditi smemo se le dejstvu, da je toliko časa trajalo, dokler je prišla reakcija.

Ne smemo pa misliti, da je dovršeno vse, ker se je posrečil prvi hudi korak, marveč stoprav posledaj treba največ pozornosti proti zvižaji, ki dobro pazi na to, kako bi prva zmaga postala opojna zmagovalcem. Pogled na minolost in na tugo-tužne posledice lažiliberalnega vladstva naj nas ne napolnjuje z žalostjo, marveč daje naj nam pogum, da odpravimo, kar je slabega in pogubnega, da konečno zavladajo jasno in harmonično življenje na svetu, življenje vredno človeka, življenje, kakršno je bilo nemogoče, dokler so vladali propovedniki najgršega materijalizma.

kaj razumemo o „visoki politiki“, o visoki filozofiji i. t. d. — Kaj še! Visoka politika nahaja se na visokih gorah in po pravici bi sodili, da postane pravcati diplomat in filozof samo le rutiniran turist. In to iz dveh razlogov. Prvič je izboren turist gotovo zdrav človek, zdrav telesno in duševno, kar ne bi hotel trditi o mnogokaterem visokem diplomatu, in drugič — no, drugič jednostavno zato, ker se turistu, prišlemu iz visoke svoje gorske domovine, zdi od kraja vse malenkostno, piškavo, nizko in pritlikavo, kar vidi in kar doživi v nižavi. Saj je tam gori občeval z visocimi duhovi, božanstvi, gorostasno nadkriljujočimi poprečni razredi človekov, in kar so mu povedali in razodeli oni, se do malega ne zлага s tem, kar čuje tu doli.

Zamorete si misliti, kako dolg čas mu mora postati, kadar se je vrnil zopet mej ljudi in to z zavestjo v duši, da je za letos preč s turistiko. Kam se dene revež mej prahom aktov in mej zarjavljenimi navadami tovaršije? — Eh, kaj! Ustvari si svoj svet

PODLISTEK.

Kamniško pismo.

IX.

„Zdaj pa z Bogom, ve goré!“

Gospod urednik! Dolgo že se nisva videla; kako dolgo, niti sam ne vem. Kdo bi štel „ure in dneve“, ako biva v — raju! A lepo je bilo mej tem, zares lepo. Saj ste že čuli o krasnih kamniških planinah, morda jih celo že videli — o, izvestno! No glejte, in te planine bile so mi letos krasno zaveščiše — pred svetom.

No, tako hudo s „svetom“ baš ni, da bi se ga človek moral bati, a vsekako ima stvar svoj posebni čar, ako sem se odmaknil vsemu šumu in hrumu v nižavi, bivam gori v planinskem raju, koder cveto žareči rhododendroni okrog belih skal in blišče planinke ob propadih, koder se vozi ponosni jastreb v sinjih višavah in kraljuje tih nebeški mir. To je vse nekaj drugega, kakor pa življenje v gneči človeških razmer, kjer te vedno kaj

In v prvi vrsti naš zlati, blagi Dunaj!

Koliko naporov se bode treba, da se opero in odstranijo vsi madeži in umazane lise, ki jih prizadejala lažilberalna klika takó v materialnem kakor v moralnem oziru ubogi avstrijski stolici! Koliko gnilih družinskih razmer zaredil je grdi črv v življenju dunajskem!

Žalostjo je napolnjevalo človeka, ko je videl, kako so pokvarila vse javno življenje ljudij krivična narodno-gospodarska načela — načela takozvane „svobodne“ trgovine.

Ker je konečno zasijalo upanje, da je polna mera prikopala do vrha, da je priti moralo, kar je prišlo in da se povrnejo lepši in zdravejši časi naši mili Avstriji in njeni prestolnici, si ne moremo kaj, da zakličemo dosedanjam lažilberalnim usurpatorjem, čepečim na razvalinah svoje slave: gospoda pomnite, da se krivica sama tepe!

DOPISI.

Iz Ljubljane 11. oktobra (Izv. dop.)

Uverjen, da se čitatelji vseh slovenskih listov toplo zanimajo za našo šolsko družbo sv. Cirila in Metoda, ter radi spoznavajo nje dobrotnike in podpornike, nič manj pa tudi njene neprijatelje, dovolite mi čestiti gospod urednik, v Vašem cenjenem listu osvetliti slučaj, provzročen po najmlajšem načelniku tukajšnjega pevskega društva „Ljubljana“, ki je s svojim postopanjem kar najneprijetneje presenetil vsakega količkaj zavednega prijatelja vseslovenske šolske družbe. Torej k stvari.

Tukajšnja Šentjakobsko-Trnovska ženska podružnica sv. Cirila in Metoda, jedna naj marljivějšíh ženskih podružnic, je sklenila prirediti svoj redni letni občni zbor v nedeljo dne 6. t. m., kateremu je običajno vsakokrat sledila nedolžna svobodna zabava s petjem in godbo. Pevski del prevzelo je vselej in drage volje pevsko društvo „Ljubljana“, za katero je napominana podružnica lansko leto plačala glavni družbi 100 gl. z namenom, da postane društvo pokrovitelj ter da tem načinom v nekoliko dokaže svojo hvaležnost za omenjenega društva naklonjenost in poštvovalnost. Jdneke uljudnosti naprosile so gori omenjene podružnične odbornice tudi tem povodom pri društvu „Ljubljana“, katerega odbor je obljubil brez ovinkov da ustreže tej prošnji.

Lehko je umevno presenečenje, katero so doživele podružnične odbornice, prejemi nastopni list tačasnega predsednika gosp. nadučitelja iz Barja, ki slove: „Ker značaj in doslednost društva „Ljubljana“ ne pripuščata, da bi skupno nastopalo z ženskim kvartetom, katerega trije člani so se našemu društvu pismeno odpovedali, sem — žal — primoran Vam sporočiti, da vsled tega, ker poje pri Vašem občnem zboru zgoraj omenjeni kvartet — ni mogoče našemu društvu sodelovati. Z najodličnejšim itd.: Vam udani sluga Janko Likar t. č. predsednik.“

Pri tem preklicu je seveda tudi ostalo; kdo more siliti kako društvo sodelovati pri zabavah sv. Cirila in Metoda družbe, če mu to značaj in doslednost ne pripuščata? Kdo se pač dotika značaja tega društva, katerega vodstvo je prevzel pred mesecem čni šolnik, ki tako postopa nasproti slovenski šolski družbi, pa prezira določilo §. 20. pevskega društva pravil, ka-

— fato morgano planinskih rajev in v njih bode v spominu živel srečno in zadovoljno, dokler zopet ne zasije bodoče pomladanje solnce, čegar žarki ga pokličejo mogočnim glasom — nazaj v planinski raj!

Danes lije curkoma dež in gosta megla zagrinja naše divne gore — joj, veseloigra je končana, sivo zagrinjala leži čez bujno prizorišče in meni je pri srcu kot novinec, ki mora po prvih velikonočnih počitnicah nazaj v sivo, pusto vojašnico.

Naj bode v božjem imenu! Za to izgubo pa se je nadejati, da nas morda jame zabavati se svojim čohanjem ob notranjo stran zemske skorje zopet tista velika sila, kateri so davni pradedje dali ime — potres. Oglasil se je že znova, bomo videli!

V tem sem Vam lepo in v devetič udani Vinko Dobrin.

Klarica iz farovža.

(Dalje).

„Ne volja božja — volja Klaričina!“ „Sevé, Ciril, ali ako se ji vpremo, umo-

tero veleva, da je „vsa pisma, ki jih razpošilja društvo, podpisati predsedniku in tajniku“ in ki se spodtika nad tem, ker so gospodične pevke pismeno, tedaj pravilno, naznanile svoj izstop iz društva, kar sme storiti vsak član, kadar mu drago?

Gospod predsednik. Vaš prvi nastop se ni posrečil! Zaslužili bi zopet Bežeka, ki bi Vas drugič okreal, kakor je že jedenkrat v „Zvonu“, za kar ste mu še danes hvaležni. V danem slučaju je to storilo javno mnenje in poslalo slavni tamburaški zbor „Sokola“, da Vaše društvo nadomešča pri zabavnem delu večera, kar je tudi dosegel pohvalno preciznostjo. Tak značaj je lep in lepa taka doslednost, saj gre za najsvetejšo družbo našo, za načela, poleg katerih se morajo umikati osebnosti v najtemnejši kot. Čuvajte se jednaki ponavljanj in bodite vesten varuh društva, kateremu stojite na čelu, sicer se društvo „Ljubljana“ poniža na nižino kakega vaškega društva.

Politiške vesti.

V Trstu, dne 12. oktobra 1895.

Dopolnilna volitev na Goriškem za državni zbor. Društvo „Sloga“ opozarja volilce v skupini mest, trgov in obrtnih krajev, da prihodnji četrtek, dne 17. oktobra, jim bo voliti jednega državnega poslanca namesto odstopivšega grofa Frana Coroninija. V tej skupini volijo goriško mesto, kupčijska in obrtniška zbornica v Gorici ter vsi trgi in obrtni kraji slovenski in furlanski.

Goriški Italijani kandidujejo za to mesto svojega pristaša, Slovincem znanega kneza Hegona Hohenlohe, predsednika južne železnice na Dunaju, ki je bil propadel pred petimi leti v velikem posestvu nasproti grofu Alfredu Coroniniju. Hvalijo v svojem glasilu, da je sin italijanske matere, navzet italijanskega duha ter da ima palačo v Benetkah in posestva v Toškani. Nedavno je bil odlikovan od italijanskega kralja kot pospešitelj krajše železniške zveze med Trstom in Benetkami. To mu je pridobilo v nekaterih krogih še posebno naklonjenost.

Slovinci ne moremo glasovati za tega kandidata, ker velja že od nekdaj kot odločen nasprotnik slovenskemu narodu in kot navdušen pokrovitelj onih goriških mogotcev, ki trdovratno zanikajo goriškim Slovincem po zakonu zajamčene jim pravice in sredstva do omike.

Vrhu tega mora biti knez Hohenlohe kot predsednik južne železnice nasproten predelski in vipavski železnici in vsakrteri železnici, ki bi bila v škodo oni, kateri je on na čelu, nasproten torej onim podjetjem, v katerih vidijo naši trgi in trezni Goričani edino rešitev iz svojega žalostnega položaja popolne gospodarske onemoglosti.

Slovinci bi lahko postavili svojega kandidata in združili nanj svoje glasove: ali to bi bil samo pojav zaupanja, katero imamo do svojega moža, in nezaupanja do nasprotnega kandidata: drugega vspeha bi ne dosegli s tem, ker zmagali bi gotovo ne.

Zato kaže, da bi se slovenski volilci poprijeli jednega kandidata, katerega so postavili furlanski volilci v Gradišči, s katerim bo mogoče zmagati, ako konservativni Itali-

rino Klarico, pak tvoja tudi ne bode. Naj jo torej ima drugi!“

A kaj je rekala Marjeta?

Ko je videla Cirila obupanega, je jokala, ko je videla Klarico veselo, se je smejala, a ko je govorila s častitljivim gospodom, je rekala: „Tvoja volja je moja volja!“

V.

Odkar Tonžetin stoji, ni bilo baje še veselejše svatbe kakor takrat, ko se je Zemecki drugokrat ženil. Ko si je jemal prvo ženo, stalo ga je že to denarja, da bi si z istim človek lahko postavil zalo hišico pri cesti. Ali to vse še ni bilo nič proti drugi svatbi. Od blizu in daleč bilo je vse povabljen. Po bližnjih graščinah bilo je tega dne po kancelijah kakor po izumrtji, lesovi in revirji bili so izročeni varstvu božjemu in strasti capinov, na polji bilo je prazno. Vesta truš in življenje navalilo se je v hišo Zemeckega.

Da, celo iz Prage pripeljalo se je nekoliko gospode. Zdelo se je, da je hotel Ze-

jani v Gorici ne ostanejo pri besedah, katere je imel njihov list proti Hohenlohu, ampak bodo tudi delali v onem smislu.

Ta kandidat je dr. Edvard vitez Bujatti, posestnik v Brumi, bivši tajnik tržaške borse ter podtajnik kupčijske in obrtniške zbornice v Trstu. Rodil se je v Gorici, kjer je bil njegov oče župan v dobi, predno smo dobili ustavo in samopravo. Po misljenju je Avstrijec, in to za nas razloga dovolj, da mu smemo zaupati; bil je tudi odlikovan, in sicer od našega cesarja. V narodnem oziru sicer ne moremo pričakovati pomoči od njega, a zdi se, da tudi škodovati nam ne bo mogel; in gotovo nam je manj nevaren nego knez Hohenlohe. Iz zanesljivega vira vemo, da je prijazen predilski in vipavski železnici ter da bo glasoval, ako bode izbran, za vsakatero železnico, ki bi bila v korist goriški deželi, v prvi vrsti za dve imenovani progi.

Z ozirom na te razloge priporoča društvo „Sloga“ slovenskim volilcem mest, trgov in obrtnih krajev, naj se prav gotovo udeležijo volitve v četrtek dne 17. t. m. in naj zapišejo še pred volitvijo na svoj volilni listek ime kandidata, ki se glasi:

dr. Edvard Bujatti, posestnik v Brumi.

Novo ministerstvo se bavi sedaj s proračunom za l. 1896. Ker je že začasno ministerstvo dovršilo vsa pripravljala dela, sklepa ministerstvo o raznih političkih vprašanjih, med katerimi so nekoja — kakor čitamo v nekem dunajskem poročilu — dalekosežne važnosti.

O ministerstvu Badenijevem piše „Naša Sloga“: Grof Badeni je sicer naglašal poslednje dni, da se hoče v poslanski zbornici opirati na zmerne življe ter da hoče pobijati skrajne narodnostne težnje. No, to pa še ni program, kajti dvomimo, da bi se tudi zmerni življi dali izkoristiti do skrajnega v to svrhu, da postanejo slepo orodje gosp. grofa proti skrajnim težnjam radikalnih zastopnikov. Glavna naloga grofa Badenija bi bila torej: da se upre onim strankam, koje teže po nečem, kar ni osnovano v zakonu, ali kar bi utegnilo biti na škodo ukupnosti. Na vso srečo, ne spadajo med te stranke zastopniki slovenskih narodov v Avstriji, izvzemši morda rojake g. grofa. Kolikor Čehi, toliko tudi Hrvatje in Slovenci ne zahtevajo od vlade ničesar, kar ne bi bilo utemeljeno v državnih temeljnih zakonih ali kar bi krátilo pravice drugih narodnosti. Oni zahtevajo jedino to, da se deli jednaka pravica vsem narodom v vseh stvokah javnega življenja. Oni zahtevajo jednostavno, da se vrše točno in nepristransko državni temeljni zakoni. Po takem bi imeli Slovani najboljšega zagovornika v grofu Badeniju. Ali jedna stvar je mrtva beseda, a druga živo delo. Zato treba, da počakamo, da bomo videli novo ministerstvo pri delu. Ako bode hodilo po stezi svojih prednikov, mogoče da zadovolji to ali ono stranko, ali veliko večino avstrijskih državljanov gotovo ne zadovolji. Govori se, da grof Badeni uživa neomejeno zaupanje prevrženega vladarja, o kojem vemo za gotovo, da želi vso srečo vsem svojim narodom. Da vidimo torej, da-li bode grof Badeni hotel tako vladati, da zadovolji narodom in plemenitim težnjam prejasnega vladarja.

mecki še povišati vse obljube, o katerih je šepetal Klarici.

Na Matevževem somnju v Slanem se ne zbere več ljudi na trgu, nego ste jih tega dne ugledali v Tonžetinu. Bogatini so se pripeljali, da povišajo ponos Zameckemu, ubožni so bili povabljeni, da bi se ne pritoževali na nehvaležnosti ali izneverjenju Klarice; vsaka misel nejevolje bila je zadušena z brezplačnim gostovanjem.

„Zares, ko bi se Ciril ženil“, bilo je slišati tu in tam, — „takošno gostijo bi nam ne bil pripravil: da, niti na prežanje nas nemara ne bi bil povabil.“

„Res!“ rekel je ta in uni, „da Klaričino ravnanje ni lepo... zakaj! Takošna gospodična sme misliti na kaj boljšega, nego na prostega človeka izmed nas. Ciril je seve vrl, a tudi Zemecki ni nepoštenjak, pripravil nam je gostijo. Ako bi ne bil vrl, ne dal bi niti soka. Čegar kruh ješ, tega pesem prepevaj!“

Ubogi Ciril!

Ta revni ljud, ki te je imel rad le zato,

Predsednikom deželnega zbora dalma tinskega bode baje imenovan dr. Mihovil Klaič. Tako poroča današnji „Mattino“.

Razpor med nemškimi liberalci in nacionalci se širi neprenehoma. To se je pokazalo posebno sedaj pred volitvami v deželni zbor češki, ko so nemški nacionalci izdali svoj posebni volilni oklic, kar se še ni dogodilo nikoli. „N. Fr. Presse“ je kar iz sebe radi tega in žuga, da bode moral le narod nemški poplačati to upornost nacionalcev proti liberalcem. Da bi le gospoda enkrat nehali identifikovati sebe z narodom nemškim, saj jim je narod dovolj jasno postavil stol pred vrata.

Avstrija in Italija. „Reichspost“ trdi, da so v našem ministerstvu za vnanje stvari vznemirjeni radi postopanja Italije. Dočim Avstrija točno vrši svoje dolžnosti kot zaveznica, se pa po Italiji ponavljajo oberdan-kovske demonstracije in zaničljivi pojavi po časopisju; to pa celo po vladnih listih. Zlasti zamerja naše ministerstvo dogodke ob zadnjih svečanostih v Rimu, v prvi vrsti pa govor Crispijev do tržaških strelcev. Vse te sovražne pojave da je točno beležilo naše ministerstvo. In tako da so se dokaj skalili odnosi med Avstrijo in Italijo. Naše ministerstvo za vnanje stvari da pričakuje še poročila avstrijskega poslanika v Rimu o govoru Crispijevem.

Italija v Afriki. Še vedno tam, kjer smo bili: italijanska vlada trdi vedno, da ni prišlo nič važnejih vesti, po Rimu pa govore ljudje, da je došlo mnogo brzojav. Po takem se seveda utrjuje menenje med ljudstvom, da vlada zato potajuje dole jej vesti, ker iste niso ugodne. Kakor smo že omenili v zadnjem izdanju, trde ital. listi — a to so dosedaj le kombinacije brez podlage — da italijanska vojska jako naglo koraka proti sovražniku. Nekateri trde celo, da je Mangašu z vsemi njegovimi vojniki vred zlezlo srce v hlače in da se hitro umika. Danes pa popravljajo ista poročila sama sebe, da se je Mangaša utrdil v dobrih pozicijah ter da pričakuje novih sil od Menelika in Makonena. Potem da hočejo domačinci združenimi silami prijeti italijansko vojsko. Italijani sicer računajo na boljše oboroženje, na večjo okretnost in bolj izvežbo svoje vojske, ali razlika v številu obeh nasprotnikov je tolika, da utegnejo priti Italijani v hude stiske, tudi če bi bili res tako dobri vojniki, kakor jih opisujejo italijanski listi, kar pa niso, kakor nas uči zgodovina dosedanjih vojn. Da položanje italijanske vojske ni baš prijetno, o tem priča trdovratni molk italijanske vlade. Ta molk je tem značilniši, ker vemo, kako se Italijani radi bahatijo, če le morejo.

Radi afričanske politike nastala so baje nasprotstva v italijanskem ministerstvu. Zlasti finančnemu ministru Sominu dela velikih skrbi ta politika, ker se boji zlih posledic za italijanske finance. Ali niso vedeli gospodje, da kolonijalna politika stane milijone?!

Različne vesti.

Osebnosti. Dvorni svetovalec pl. Krekič vrnil se je z dopusta na svoje mesto. — Ces. kr. namestnik vitez Rinaldini odpotoval je s sinočnim brzovlakom na Dunaj.

ker si reven kakor on, ki je čutil s teboj bol in preziral Klaričino ravnanje, obrača se sedaj od tebe, ne pozna te. Tvoj tekmeč dal jim je sladkega soka, oni so po soku spremenili menenje — bledejo in raznašajo te! Ubogi Ciril, kje si?

Tam v družinski kamrici na nizki postelji sedel je sključen, skrivaje svoje lice v dlani. Tako tiho, nepremično je sedel, ne zmene se za ta krik, smeh in petje na dvorišču. Samo ko so mu dlani postale mokre, obrisal si je z robcem oči, ter zopet sklonil čelo na to trdo vajšnico. Da, trda bila je ta vajšnica, te reveževe dlani! — Omeščala se je le takrat, ko jo je pomočila solza...

Poleg sebe imel je Ciril omot, na omotu zakriviljeno palico — vse pripravljeno kakor na pot.

Kakor jesenski oblaki po obnebj podila se je ena misel za drugo v zapuščeni duši, jedna bolj temna ko druga.

(Dalje prih.)

Duhovske spremembe. Č. g. Josip Grilanc, dosedaj kapelan v Komnu, pojde za vikarja v Kevpo, na njegovo mesto pa pride č. g. Filip Abram, novomašnik. Č. g. Fran Klopčič, dosedaj kapelan v Bolecu, je prišel v Bukovje za upravitelja, č. g. Ivan Kodromac, dosedaj vikar v Isola Morosini, pojde v Trnovo pri Kobaridu; č. g. Tom. Guggenberger, dosedaj kapelan v Ročanju, pojde za kapelana v Bolecu; na njegovo mesto pride č. g. novomašnik Kristijan Stibilj.

Občinske volitve v Nabrežini. Pozno sinoči smo sprejeli z Nabrežine nastopno brzojavko: „Narodna stranka popolnoma zmaga!“. V prvi hip smo se seveda vzradostili na tej vesti, ali kmalo je kanila kaplja grenkosti v sladko kupo. Premišljujoči o zmagi v Nabrežini postali smo jako resni. Ne brez razloga. Kajti vsikljniti moramo: Kam jadramo vendar?! — ako celo z Nabrežine morajo poročati v svet o zmagah „narodne stranke“! Proti komu?! Torej tudi v Nabrežini je nastavl sovražnik svojo sekuro! In mi naj bi ne postajali resni?! Torej tudi v Nabrežini jel je nastopati laški irredentizem — seveda ne naravnost in neposredno — tako daleč vendar še nismo — ampak po svojih tajnih zveznikih, med katerimi pa je, o tem smo uverjeni, mnogokateri, ki se niti ne zaveda, komu služi!! O dá: dejstvo, da se celó v Nabrežini mora slovenska narodna stranka boriti za gospodstvo, to dejstvo nam daje mnogo misliti. Nehoté se spominjamo tu nekega članka v „Independentu“ od minolega leta, v katerem je govoril, da je Devin važna točka v zvezi med tržaškim ozemljem in — Furlanijo Nabrežina je blizu Devina in vse kaže, da bi tudi iz Nabrežine hoteli napraviti važno točko v zvezi, koja naj bi nas primaknila bliže — Italiji. Ta poskus italijanstva v Nabrežini nam govori glasno in jasno, da se orjaški koraki bližamo odločilni bitki med avstrijskim slovenstvom na Primorskem in pa onimi, kojim je najpristrčnša želja — „la direttissima Trieste-Venezia“!!! Slovenstvo na Primorskem se bori za svojo golo ekzistencijo in potem nam še govore o — slovenskem radikalstvu! Od vseh strani — tudi slovenskih — se zbira vojska proti slovenskemu radikalstvu — v Nabrežini in v Devinu pa gradi italijanstvo v najlepšem miru svoje postojanke. In ako ti italijanski poskusi ne uspevajo še sedaj, nikakor ne gre zahvala na tem državniški modrosti in previdnosti Bogve katerih krogov, ampak zahvaliti je na tem jedino le poštenje velike večine prebivalstva v dotičnih selih. Dogodki v Nabrežini so glasen in resen memento izvestnim krogom — kje datiči resnična nevarnost. In v ožgled tej nevarnosti kako nedolžen je tisti slovenski „radikalizem“, ki — bi hotel peti nedolžno slovensko žalostinko ob rakvi tega ali onega slovenskega rojaka!! Glejte torej, kaj delate!!

Konečno moramo seveda izreči zasluženo zahvalo vrlim Nabrežincem, ki so toli odločno odbili drzni napad tujstva na našo last. — Občini nabrežinski je le čestitati, da jej je ohranjena ne le narodna, ampak tudi v vsakem pogledu uzorna uprava!

Mestni svet tržaški. „Liberalna“ večina v zastopu naše mestne občine vplela si je v sinočni seji nov list v oni venec, kojega nameruje položiti na grob slovenskega življa tržaškega. A ne verujemo, da imajo kolovodje lahonskega liberalstva tako moč, da nas spravijo kar žive pod zemljo. Menda odklenka svoječasno tržaškim „liberalcem“ baš takó, kakor je odzvonilo njih bratom na Dunaju. Ta najnovejši dokaz nestrpnosti podala nam je večina našega občinskega zastopa s tem, da je zavrgla prošnjo ubogih barkovljanskih ribičev, ki ne prosjačijo kdo zna kake milosti, ampak le skromnega prostora, kjer bi mogli sušiti svoje mreže. In kaj je mreža ribiču, to si lahko domišlja celo oni, ki o ribarstvu nima niti pojma. Mreža mu je glavni uvet za preživljanje, mreža mu je — vse! In ako mu segnije mreža, ugonobljen je ribič. „Liberalni“ gospodje v mestnem svetu pa menda hočejo, da propadejo Barkovljanski ribiči, ker so ti ribiči — Slovenci na svojih tleh! No, o tem spregovorimo par besedic na drugem mestu, tu pa prinašamo poročilo o tej XVII. javni seji.

Predsedoval je župan dr. Pitteri, navzočih bilo je 33 svetovalcev. Po odobrenju zapisnika XVI. javne seje priobčil je župan, da je inženir Barazer predložil svoj podrobni načrt za vodovod, kakor sta ga popravila strokovnjaka onkraj jadranskega morja, Paladini in Salmoirachi. (Blažena voda ki bode izvirala — a kodaj še? — iz pristnih italijanskih papirjev! Stavec.) Potem so prečitali spomenico tukajšnjega kluba umetnikov, v kateri priporočajo tržaški umetniki, da naj se veliki kanal za božjo voljo nikari ne zasuje, ker je ta kanal jedna najkarakterističnejših in najslikovitijših točk (Se ve, na fotografiji se ne občeti — smradu! Stavec) mesta tržaškega. Potem je dovolil zbor 2200 gld. za nakup nekaterih Dreherjevih stavb pod gozdičem Farneto. — Prišel je na dnevni red predlog mestne delegacije, da naj zbor dovoli kredit 8.730 gld. za nasajo drevoreda, razsvetljavo in vravnanje razširjene miramarske ceste na severu Barkovelj. K tej točki je spregovoril svetovalec Dollenz, priporočivši z nova svoj nekdanji predlog, da naj se postavijo o tej priliki dve ali tri plinove svetiljke ob stari cesti na Kontovelj. E. Rascovich in R. Luzza to govorila sta proti kreditu, češ, da se zamuje denar za olepšave, v tem ko nihče ne misli na zboljšanje zdravstvenih odnošajev mesta. Svetovalec Geiringer je istega menenja, toda vendar je treba dovoliti to svoto, ker že obstoječe ceste vendar ni smeti pustiti neurejene. Mestni svet je potem dovolil zahtevano svoto, zavrgel pa je predlog mestne delegacije, ki je zahtevala 5000 gld. za vravnanje spodnje ceste pri sv. Andreju do kolodvora državne železnice. A ta predlog je padel s 17 glasovi pri 16. (Brzkone je odmeval pri tem glasovanju Raskovičev govor! Stavec). — Razpravljali so potem o nekaterih točkah, ki niso za nas nikakor zanimive, zatorej jih jednostavno preskočimo in preidemo k zadnji točki, o kateri so razpravljali v tej seji.

Stavbeni in trgovinski odsek predlagata, da naj se odbije prošnja barkovljanskih ribičev glede prireditve prostora, kjer naj bi sušili mreže. Ta predlog utemeljuje rečena odseka s tem, da so prosilci več ali manj imoviti (!) ljudje, ki ne ribarijo osebo, ampak vršijo svojo obrt po najetih poslih; da ne marajo ribiči plačati za tak prostor niti 4% obresti (!) od one glavnice, katera bi se potrošila za prireditev tega prostora; da ribarstva v Barkovljah ni vpoštevat za lokalno razprodajo rib; da je ribarstvo obrt, kakoršna je vsaka druga (!) in da torej ribiči nimajo pravice zahtevati posebnih obzirov od strani mestne občine in še več takih lepih stvari. Proti temu predlogu spregovoril je svetovalec Dollenz. V jedrnatem, dobro utemeljenem govoru pobijal je razloge, navedene v predlogu odsekov in pa magistratovo trobilo, židovski „Il Piccolo“, o katerih izvajanjih pa govorimo, kakor že rečeno, na drugem mestu. V svojem govoru je svetovalec Dollenz posebno naglašal dejstvo, da avstrijsko društvo za ribarenje in za rejo rib skuša z vsemi možnimi sredstvi povzdigniti ribarstvo, v tem ko mestna občina stavlja razvoju te obrti vsekakoršnih zaprek. Govornik je povdarjal, da se preživlja od ribarstva v Barkovljah šestdeset rodbin in da bi te obitelji izvestno ne opravljale težkega ribarenja, ako bi bile — imovite! Kar pa se dostaje trditve, da Barkovljanskega ribarstva ni vpoštevat za lokalni konsum, povedal je govornik, da prinašajo Barkovljanski ribiči svoj plen vedno na tržaški trg, nikakor pa ga ne prodajajo tovarnam za izdelovanje konzerv, kakor to trdi predlog. Do nekaj let sém smeli so ti ubogi ribiči sušiti svoje mreže na prostoru kraj pristanišča, dandanes pa so zavisni od dobrote posamičnih posestnikov, ki jim dovoljujejo sušenje mrež na njih zemljiščih, ali pa jih morajo sušiti na krajih, kjer se morejo pokvariti. Svoj govor je zaključil svetovalec Dollenz z nadejo, da utegne občina vendar vslišati prošnjo Barkovljanskih ribičev ter jim odkazati potrebni prostor za sušenje rib tem povodom, ko dovrši razširjenje Miramarske ceste. — Zatem je spregovoril svetovalec vitez Nabergoj. Našel je dejstva, ki so v tem pogledu obstala še do par let sém ter nasvetoval, da naj se mestna občina rajše sporazumi z lepa z Barkovljanskimi ribiči, kakor pa da bi hotela tirati stvari do skrajnosti. Sodišče bi v tej stvari

gotovo razsodilo ribičem v prilog. V ostalem pa je v interesu občine, da daje ribičem priliko, da preživljajo sebe in svoje s poštenim delom, namesto da bi morala občina zanje skrbeti. Spregovoril je še svetovalec Venezian, ki je v svojem govoru seveda najtopleje priporočal predlog odsekov. Njemu je na kratko odgovoril svetovalec Dollenz in potem so glasovali. Kakor drugače ni bilo pričakovati, je zbor vsprejel z veliko večino glasov predlog odsekov, ali z drugimi besedami rečeno: zavrgel je prošnjo ribičev, pristopivši preko nje na dnevni red. — S tem je župan ob 9. uri zaključil sejo.

Ali smo, ali nismo na svojih tleh?!! Iz poročila o sinočni seji našega mestnega sveta morejo č. naši čitatelji razvideti, kako nestrpna je „liberalna“ večina te korporacije proti slovenskemu življu. Značilno pri tej — žalostni — stvari je dejstvo, da je magistratov klepetec „Il Piccolo“ že pred sejo izobnal predlog stavbenega in trgovinskega odseku, po katerem predlogu naj se zopet odbije prošnja barkovljanskih ribičev za prostor, kjer naj bi sušili svoje mreže. Ta klepetec je tudi povedal pred sejo, da se ta prošnja mora odbiti in s tem obvestil „liberalne“ mestne očete, kakó imajo o tej stvari glasovati — „na komando“. Ta „disciplina“ nas peče sicer jako malo, vendar pa bi spregovorili jedno besedo v zavrnitev „Il Piccolovih“ trditve. Sramotno je in stokrat sramotno za bogato občino, kakor je tržaška, da morajo barkovljanski ribiči — in davkoplačevalci! — uživati nekakšno miloščino od zasebnikov, ker jim občina ne da neobhodno potrebnega prostora za sušenje mrež! Prošnja barkovljanskih ribičev nikakor ni „absurdna“, neopravičena, kakor pravi „Il Piccolo“, ampak ta prošnja je bistvene važnosti, kajti ako ribičem segnije mreže, ker jih nimajo kje sušiti, s čim naj lovijo? Morda z odloženimi, oguljenimi „cilindri“ „Piccolovih“ urednikov? Kdo naj potem preživlja šestdeset poštenih rodbin?

Sramotno je tudi, da se magistratovo trobilo sklicuje na dejstvo, da to Trstu ni briga, ako imajo ribiči celó v malih mestih, kakoršni so Koper, Izola, Rovinj itd. svoj prostor, kjer morejo na občinskih tleh sušiti svoje mreže. Tem lepši prostor bi morali imeti tržaški občinarji za sušenje mrež, (ko že toliko gledate na zunanost) ker plačujejo menda tudi ogromno več občinskega davka, kakor pa ribiči v Kopru, Izoli itd. Nikakor pa ni treba ravnati se barkovljanskim ribičem po vzgledu „čozotov!“ Barkovljanski ribiči bili so v Barkovljah prej, predno so si tržaška gospoda domislila napraviti iz tega sela svojo „Nizzo“. Ti ribiči bili so od nekdaj na svoji zemlji in živeli so mirno, — na svojih tleh. Zato protestujemo svečano proti temu, da se kdo sploh drzne vsprejati na avstrijskih tleh avstrijske obrtnike — z inozemci. Ako „Il Piccolo“ noče poznati razlike med avstrijskimi in laškimi podaniki, jo pa poznamo mi, in še — ogromno!!

Kakor rečeno torej: Barkovljanski ribiči so na svojih tleh in hočejo ohraniti si one svoje pravice, koje so uživali že takrat, ko ni bilo še sledó o onih, ki gospodarijo danes na tržaškem ozemlju — a ne na svojih, ampak na naših tleh!

Doneski za možko podružnico sv. Cirila in Metoda v Trstu: Obarovanci s knjižico „Čuvajmo svoje prastarine“, zabeležil M. A. Jaxypceki, so darovali nadalje te-le zneske in sicer: Vek. Grebenc, A. Mušič, V. F. in F. Fratrik po 1 krono. Dr. M. Pretner in Ivan Pipan, župnik pri sv. Antonu istrskem po 2 kroni; Iv. Golja 4 krome 40 stot., Kajfež 40 stot. — V krčmi g. Čuček-a so nabrali mladi in stari krokarji 2 kroni.

Popravek. Da ne bi č. čitatelji našega lista mislili, da naš poročevalec o političkih dogodkih nima niti pojma o najbistvenijših vedah zemljepisja, popravljamo tu pogreško, takozvani „lapsus“, ki se šopiri v zjutranjem izdanju današnje številke. Tu stoji namreč med političkimi vestmi notica: „Francoska v Turčiji“. Umevno je, da mora stati namestu „Turčije“ — „Afrika“. Kakor trdi naš sotrudnik, „ušla mu je Turčija iz peresa“, ker mu rojijo po glavi vedno še ubogi Armenci v Turčiji.

Iz Sežane nam pišejo: Mi sežanski gasilci si štejemo v dolžnost, da na tem mestu najodločneje zavrnemo drzne napade na našega vrliga bivšega načelnika, g. dra Otokarja Rybáfa, se strani znanega sežanskega dopisnika v nepotrebnem „Goriškem Vestniku“.

Drzna in gola laž je, kar pri povednje omenjen

dopisnik, da je naša brigadnica o priliki nekega požara brigada sape mesto vode. Res pa je, da smo iz bližnjega vodnjaka izbrizgali vso vodo — in ko nam je pošla tu, odveli smo brigadnico h kalu.

Gosp. dopisniku ni ugajalo, da je naše društvo tako lepo napredovalo pod vodstvom g. dra Rybáfa. Sedaj pa bode menda zadovoljen, ko se toli potrebno društvo polagoma razprši, ker nima več pravega vodstva. Žal, da je pri mnogih društvih tako, da taki življi drezajo in drezajo in nagajajo tako dolgo, dokler ne propade, kar je bilo dobrega. Uverjeni smo, da, ako bi še imeli dra Rybáfa v svoji sredi, bi lepo napredovali v vsakem oziru. Tudi bralno društvo bi že imeli, a sedaj ni duha ne sluha o kakih pripravah.

Ako pa gosp. dopisnik meni, da bode on zvonec nosil, mu povemo kar naravnost, da on ni zato, čeprav je bil v Solah.

Gospod dopisnik bi najbolje storil, da bi čisto pri miru pustil nas in gosp. dra. Rybáfa: g. župana pa naj le zagovarja, tega mu ne šteje nikdo v greh. In „Goriški Vestnik“ je tudi vesel, da se obračajo k njemu „zmerni Slovenci“. Tako je vsaj nekoliko kupčije in prometa.

Dopisniku bi slednjič svetovali, da si nadevane v bodoče naočnike, da ne bode drezal vsake stvari z nosom in da bode videl, da brigadna ni brigada sape — ampak vode.

Več gasilcev.

Sodnijsko. 17letni ribič Ivan Terazzer in 18letni kmet Alojzij Babič, oba iz Pirana, dobila sta včeraj pred tukajšnjim sodiščem zaradi tatvine: Terazzer dva meseca in Babič tri mesece ječe.

Policijsko. 32letnega trgovca Antona Frischa z Gradača so zaprli, ker je osleparil razne trgovce za okroglih 12.000 gld. — 22letno dekle Antonijo Arkon iz Goriške okolice so deli pod ključ, ker je ukradla svoji gospodinjici gospej Domisi nekoliko perila in obnuala, vredno skupno 5 gld. — V ulici Belvedere prijeli 4 ponočne razgrajalce in jih gnali v zapor.

Najnovejše vesti.

Zagreb 12. (Izvirna brzojavka „Edinosti“). Za prihod kralja delajo se velikanske priprave. Mesto je že deloma okrašeno slavoloki, hrvatskimi zastavami, zelenjem. Nad petsto mož bode spremljalo kralja na konjih. Zbere se gotovo nad 100.000 ljudij iz vseh hrvatskih dežel in od drugod.

Carigrad 11. Odgovor turške vlade na skupno spomenico odposlancev deloma tajni, da bi bile oblasti prekoračile dopuščeno mero, ampak zvraca vso krivnjo na Armence. (Takoga odgovora bilo je pričakovati. Ured.) Vlada je vkrenila potrebno za varstvo kristijanov in tujcev ter izdala oklice, s katerimi hoče pomiriti dijakne in ljudstvo. Izdala je tudi stroge instrukcije podrejenim oblastim in vojaštvu. Odgovor turške vlade zahvaljuje se konečno na ponujenemu posrelovanju.

Dunajska borza 12. oktobra 1895			
	včeraj	danes	
Državni dolg v papirju	100.50	100.70	
„v srebru	100.90	101. —	
Avstrijska renta v zlatu	101.40	121.70	
„v kronah	99.30	101.25	
Kreditno škejce	409.60	401.60	
London 10 Lat.	120.40	120.35	
Napoleoni	9.55 ¹ / ₂	9.55 ¹ / ₂	
20 mark	11.78	11.78	
100 italj. lir	45.30	45.25	

Trgovina.

Moka in otrobi. Moka. V tem tednu prodal je mlin v Kranju nekoliko vagonov svoje številke 7 po 7.30. O zaključku zahteval je ta mlin za isto številko f. 7.75. — O drugih mlinih nimamo javiti izdatnejših kupelj, dasi imajo stalne cene. Številki 5 in 6 je prodal „Economo“ iz druge roke po f. 10.80 in po 10.10. Bilo je tudi nekoliko kupčije v manjših partijah in druge roke in z različnimi markami po olajšanih cenah. — Economeve cene so: št. 0 f. 12.75; št. 1 f. 12.25; št. 2 f. 12. —; št. 3 f. 11.75; št. 4 f. 11.50; št. 5 f. 11.25; št. 6 f. 10.50. — Cene ogerskih mlinov so: št. 0 f. 11.80 do 12.90; št. 1 f. 11.60 do 12.90; št. 2 f. 10.80 do 11.40; št. 3 f. 10.20 do 10.40; št. 4 f. 9.90 do 10.30; št. 5 f. 9.20 do 9.70; št. 6 f. 8.60 do 9.30; št. 7 f. 7.50 do 8. — in št. 8 f. 5.80 do 6.75, kakoršna je že vrst. Otrobi. „Economo“ zahteva za svoje f. 4.25. Walz prodaja svoj izdelek za oktober-november po f. 3.10 loko Pešta, ali f. 4.02 loko železnica v Trstu, za december pa po f. 3.15 loko Pešta, ali f. 4.07 loko železnica v Trstu. — Debele ruske otrobe prodajajo proti oddaji v decembru po f. 4.80, stavljen v skladišče kupčjevo. — Mlin Müller & Bäcker in mlin v Oseku prodajata svoj izdelek iz druge roke po f. 4.30 do 4.40 in ipo f. 4.60 do 4.70.

Drobni otrobi. Ta izdelek je vedno še mlačen in nespremenjen, kupčije je malo. Economo zahteva za svoj izdelek f. 4.30, ogerski so po f. 4.25, levantinski po f. 4.10 do 4.60 kvintal z vrečo vred.

Goved. Od 3. do 9. t. m. prodalo se je v Trstu 450 volov in 26 krav kladne živine in sicer volov — iz Kranjske, 78 iz Hrvatske, 50 iz Bosne, 214 iz Dalmacije, — iz Ogerske, 99 iz Srbije, in 9 domačih. Plavevali so se: voli iz Kranjske po f. — do — voli iz Hrvatske po f. 41. — do 42.50; iz Bosne po f. 42. — do 42.50; iz Dalmacije po f. 42. — do 42.50, iz Ogerske po f. — do —, iz Srbije po f. 43. — do 43.50 in domači po f. 44. — do 45. —; domače krave po f. 42. — do 43.50 krave iz Italije po f. — do — in krave iz Kranjske po f. — do — kvintal mrtve vage.

Seno in slama. Seno I. vrste prodajalo se je v tem tednu po f. 3.75, II vr. po f. 2.60 slama I. vr. po f. 3.35 in II vr. po f. 2.70 kvintal.

Surovo maslo, jaja in kokoši. Kranjsko surovo maslo prodajalo se je v tem tednu v partijah od 20 do 30 kg. po 90 do 92 nvč., v partijah od 30 do 50 kg. po 88 do 90 nvč., furlansko surovo maslo v part. od 20 do 30 kg. po 1 — f. do f. 1.02, in v partijah od 30 do 50 kg. po 98 do 1. — f. kilogram. Tolminsko surovo maslo I. vrste po f. 1.04 do f. 1.06 kilogram.

Jajca na debelo po f. 3.10 do 3.40 sto komadov.

Kokoši po f. 1 — do f. 1.30 komad; piščeta po f. —.90 do f. 1.50 par.

Krompir, navadni, na debelo po f. 2.50 do 3.50 kvintal. „R. M.“

Josip Vodopivec posredovalec-Slovenec v Trstu via Sette Fontane št. 15. Preskrbuje denar na posodo proti vknjiži na zemljišču, na potem posreduje pri prodaji in kupovanjih posestev, zemljišč, hiš prodajalnic, gostilnic itd. Prevaja po dogovoru. Pogovori v stanovanju, in od 9—10 ure v kavarni „Commercio“ Pi-ma pošiljajo naj se v stanovanje.

Bratje Ribarić, izdelovalci oglja v sv. Petru, priporočajo svojo zalogo v Trstu: **Via Poudares št. 1, Piazza della Valle 2, via Madonna 2, Piazzetta Cordalotti 2,** z ulodom tudi v **ulici Torrente** po **najnižjih cenah.** Ogje 1. kakovosti karbonina, kok, drva na meto itd. Naročbe se spremljejo tudi z dopisnic.

ODVETNIK
Dr. Mihael Truden
Je otvoril svojo pisarno v Trstu
Via S. Nicolò št. 5 II. nadstr.

Henrik Stibel
Corso, Piazzetta S. Giacomo št. 3
v Trstu.

SLADŠČIČARNA in PEKARNA
vedno bogato založena z vsakovrstnimi sladščičami.

Paste, torte, krokaniti, pastiči,
BISKOTERIA FINA
konfeti, fondanti, čokolata, roka-drops in mnogo drugih sladščič.

Posebno priporočila za poroke ali slavljenje zarok: kolače, elegantne svilnate omote, škaflice, podstave, napolnjene sladščičami.

SLADKE PIJAČE:
rozoljji, spiriti, vina domača in inozemaka. Vsprejemamo naročbe. — Razpošilja proti poštnemu povzetju. Priporočila so slavnemu p. n. občinstvu za mnogobrojni obisk.

Sloveči prašek za zobe
prof. dr. Haiderja je najboljši sredstvo za čiščenje zob pred gujlobo ter jih čisti, ne da bi oškodoval steklenino. V škaflicah po 30 in 50 nvč. izključno v premovani lekarni
PRAXMARER „Al due Mori“ Trst, veliki trg.

GOSTILNA
v ulici Valdirivo št. 19
ALLA
CROCE DI MALTA

toči najizbornejša krasna in istrska vina in sicer kraski teran po 48 nvč. liter, istrsko vino prve vrste po 40., druge vrste po 36 nvč. liter Pentigamovo vedno sveže pivo v sodih po 24 nvč. liter. — Kuhinja preskrbljena je z najkvalitetnejimi jedili in jako po ceni. Naročila se sprejemajo in sicer: za obet in večerje s vinom 20 gld. na mesec, brez vina 14, samo obed 7 gld. na mesec.

Priporočila so slavnemu slovenskemu občinstvu za mnogobrojni obisk
udana
Josipina Čuček,
gostilničarka.

KAROL KANOBEL
posednik, podžupan, predsednik krajnega šolskega sveta, predsednik „Slov. štalnice“ itd. itd.
danes ob 3½ uri zjutraj mirno v Gospodu zaspal, po dolgi in mučni bolezni, predviden se svetotajstvi za umirajoče in v 46 letu njegove dobe.
Pogreb bude v nedeljo dne 13. t. m. ob 4. popoldne.
V Sežani, dne 12. oktobra 1895.
Rodbina
Kanobel-Gabriček.

Josip Pizzarello

mehanic
izvršuje vsakovrstne popravke živalnih strojev in dvokoles. Prodaja nove in rabljene živalne stroje in dvokolesa.
Via Madonna del mare št. 4, uhod via Fontanone, vstric hšt. 12.

Znana domača gostilna
„AL CASTELLO DI DORNBERG“
v TRSTU,
v ulici Farneto št. 11
v kateri se točijo le pristna vipav-
ska vina in sveže pivo, pri-
poročila so slavnemu p. n. občinstvu z mesta in z dežele.
Sladki risling po 52 nvč.,
belo in črno vino, liter po 40 nvč.,
Prvo po 32 nvč.; v steklenicah po 20 nvč.
Vino na dom od 5 litrov in več po 4 nvč. ceneje.
Kuhinja je preskrbljena s tečajni jedili. Cene so primerno nizke.
Fran Rjavec.

Slovenci pozor!

Naznanjam, da sem prevzel
Taccanijev prodajalnicu jest-
vin v Barkovljah, katero sem
preskrbel prav bogato s sve-
žim in finim blagom. Za mno-
gobrojni obisk se priporočila
Suban Ivan ml.

Emanuel Zahn,
zaloga stekla, svetilnic, prstenine in
kuhinjske posode.
ulica Barriera vecchia 6.
Stenji in stekla različna za petroline.
Šipe in kristalna ogledala
predaja na debelo in drobno.
pošiljate na deželo se vrše točno in hitro.
DROBNE FOTOGRAFIJE
za tujca NOVOST, posamične ali v skupinah,
cena gld. 1.— dvajseto.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“
(registrirana zadruga z omejenim poročtvom)
v Trstu

Via Molin Piccolo št. 1. I. nadstropje.
(blizu novega poštnega postaja)
Daje posojila na vknjižbo po 5½%, menjice po 5%,
zastave po 5½%. Sprejema hranilne vloge in je obre-
staje po 4%.

Assicurazioni generali
v Trstu
(društvo je ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje
na vse vrste zavarovanja posebno pa: na zava-
rovanje proti požaru — zavarovanje po morju
in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje
na življenje.
Društvena glavnica in rezerva
dne 31. decembra 1891. f. 58,071.673-84
Premije za potovanja v nasled-
njih letih f. 30,541.700-64
Glavnica za zavarovanje ži-
vljenja do 31. decembra 1894 f. 169,929.625-03
Plačana povračila:
a) v letu 1894 f. 9.737.614-48
b) od začetka društva do 31.
decembra 1894 f. 262.401.706-51
Letni računi, izkaz dosedaj plačanih od-
škodovanj, tarife in pogoje za zavarovanja in
sploh vsa natančnejša pojasnila se dobe v Trstu
v uradu društva: **Via della Stazione št. 888/1**
lastnej hiši. 12—12

Anton Zigoj

naznanja sl. občinstvu, da je
prevzel brivnico Ernesta Šver-
ljuge v hiši g. Žitka.

Aite & Zadnik-Trst
Via Nuova na voglu via S. Lazzaro,
priporočata slav. občinstvu svojo prodajalnicu
z manufakturim blagom. V zalogi nahaja so
posvem najnovejša blaga. Točko za ženske ko-
likor za moške in deca. Veliki izbor platna,
bombaževine, perila, rubeov volnenih in svilna-
tih. Velika zaloga vseh potrebnih za življenje in
krojač. V zalogi nahajajo se nadalje vsakovrstni
trakovi in tudi trakovi slovenskih barv.
Priporočata se č. g. učiteljcem v mestu
in na deželi za vse potrebščine šolskih ročnih del.
Uzori se pošiljajo na zahtevo franco.

Priporočilo.

V krmi „Pri lipi“ v Bazovici, na-
hajajoči se na lepem prostoru, s krasnim
razgledom, preskrbljeni z igrališčem za
igro na kroglice in glasovirjem, dobivajo
se izvrstna mrzla in topla jedila
ter pristno vino, sveže pivo v ste-
klenicah, vse po nizkih cenah.
Priporočila se slavnemu p. n. občin-
stvu za mnogobrojni obisk.

Josip Urbančič
lastnik.

Kwizide
fluid proti protini
Mnogo te takozvane, bo-
lezine odhajajoče domače
sredstvo. Kreplivo vitaminsko
pred in po dolgih potih. Cena 1. stek-
lenici a. v. gld. 1.— 1½, stek. a. v. 80 nvč.
Kreplivo vitaminsko
Glavna zaloga:
Dobro se po vseh lekarnah
iz oltne poštiti na varstvo
znanbo in zahtevajo izrecno
Kwizide fluid
proti protini

Dobroznana gostilna
ANTONA VODOPIVCA
(po domače „pri Prvačkoven“)
v Trstu, ulica Solitario št. 12
se priporočila in objavlja slav. slovenskemu občinstvu Trsta in okolice, da je pre-
skrbljena za svoje prostore in za veselice „Trz. Sokola“ iz lastne zaloge pravega čr-
snega in belega, nepokvarjenega vina po doli označenih cenah.
POZOR!
Črno izabela (novo) po 32 nvč. liter | Rizling sladki, prvaški (novo) po 48 liter
Belo (novo) po 40 „ „ | Modra frankinja prv. (nova) po 40 „
Stara vina, bela in črna, večletna, toči v sodih po 40 in 48 nvč. liter, v
steklenicah po liter prve vrste po 80, druge vrste po 60 nvč.
Družinam od litra naprej 4 nvč. ceneje.

J. Pserhoferjeva
lekarna „Zum goldenen Reichsapfel.“
I. Singerstrasse 15. DUNAJ.
Otvorjajoče kroglice, prej imenovane kričistilne kroglice
staroznana lahko odvajajoče domače sredstvo.
Te kroglice stanejo: 1 škaflica z 15 kroglicami 21 nvč., jeden za-
vitek 6 škaflice 1 gld. 5 nvč., pri nefrankovani pošiljavi po poštnem povzetju 1 gld. 25
nvč. — Ako se denar naprej pošlje, in stane: 1 zavitek kroglice 1 gld. 25
nvč., 2 zavitek 2 gld. 30 nvč., 3 zavitek 3 gld. 35 nvč., 4 zavitek 4 gld. 40 nvč., 5 zavitek 5 gld. 20 nvč., 10
zavitek 9 gld. 20 nvč. (Manj kot jeden zavitek se ne pošilja).
Prosimo, da se izrečno zahteva „J. Pserhoferjeve otvarjajoče kroglice“
in paziti je, da ima pokrov vsake škaflice isti podpis **J. Pserhofer** v rdečih pi-
smih, katerega je videti na navodilu za porabo.
Balzam za ozeblino J. Pserhoferja, 1 posodica
40 nvč., prosto poštnine 65 nvč.
Trpotčje v sok, 1 steklenica 50 nvč.
Balzam za goltanec, 1 steklenica 40 nvč., poštnine
prosto 65 nvč.
Grenka tinktura za želodec, (prej življen-
Prške kapljice imenovane). Rahlo raztopljajoče sredstvo ki
oživilja in krepi želodec, kadar je pokvarjen.
Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še druge tu-
bile po vseh avstrijskih časopisih omenjene ter se na zahtevanje točno in v ceno preskrbujejo tudi pred-
meti, kojih ni v zalogi. — **Razpošiljanja po pošti** vrše se točno, a treba je denar poprej
doposlati; večja naročila tudi po poštnem povzetju.
Pri dopošiljanju denarja po poštni nakaznici stane porto
dosti manj kakor po povzetju.

PRESELITEV GOSTILNE
Znana gostilna „Alle Poste nuove“
preselila se je z dnem 24. avgusta v ulico Geppis št.
14 pod naslovom
«Alla cantina di Graz»
ter se priporočila nje lastnik vsem starim obiskoval-
cem sorojakom, da bi ga mnogobrojno obiskovali
tudi v novem prostoru. — Tečila se bodo itajerska
in italijanska vina prvih vrst ter vsikdar sveže
Dreherjevo pivo prve vrste. Kakor pa navadi
preskrbljeno je za dobra jedila po jako nizkih cenah.

LA FILIALE
della
BANCA UNION
TRIESTE
s' occupa di tutte le operazioni di Banca
e Cambio-Valute.
a) Accetta depositi in conto corrente ab-
buonando l'interesse annuo
per banconote 2½% con preavviso di 5 giorni
3½% „ „ 12 „
3½% „ „ 4 mesi fissa
3½% „ „ 8 „
per Napoleoni 2½% con preavviso di 20 giorni
2½% „ „ 40 „
2½% „ „ 3 mesi
3 „ „ 6 „
Il nuovo tasso d'interesse principierà a de-
correre sulle lettere di versamento in circo-
lazione a datore dal 3 Marzo rispettivamente dal
10 Marzo a secondo del relativo preavviso.
b) In banco giro abbonando il 2½%, inte-
resse annuo sino a qualunque somma; prele-
vazioni sino a fior. 20,000 — a vista verso chèque;
importi maggiori preavviso avanti la Borsa. Con-
ferma veramenti in apposito libretto.
c) Conteggia per tutti i versamenti fatti in
qualsiasi ora d'ufficio la valuta del medesimo
giorno.
Assume per propri correntisti l'incasso dei
conti di piazza, di cambiali per Trieste, Vienna,
Budapest ed altri principali città; rilascia a loro
assegni per queste piazze, ed accorda loro la facilità
di domiciliare effetti presso la sua cassa franco
d'ogni spesa per essi.
e) Rilascia Vaglia del Banco di Napoli,
pagabili ovunque presso gli stabilimenti del Banco
o presso i suoi rappresentanti e corrispondenti facol-
tati alla emissione degli insegna.
d) S'incassa dall'acquisto e della vendita
di effetti pubblici, valute e dicasi nonché del incasso
d'assegni, cambiali e coupons, verso modica pro-
rogione.
d) Procura la bolatura di valori Esteri
con la massima sollecitudine della condizione
medicissime.
Le Lettere di Pegno 4½%, della Banca Pro-
vinciale Ipotecaria della Croazia e Slavonia in
Zagabria; Le lettere di pegno 4½%, della Cassa
di Risparmio Riunita di Budapest; Lettere di
pegno 4½%, della Banca Ipotecaria Ungherese di
Budapest; Lettere di pegno 4½%, ed Obbligazioni
Comunali 4½%, con 5%, di premio della Pester Un-
garische Commercial Bank di Budapest; Lettere
di pegno 4½%, della Cassa Generale di Rispar-
mio di Hermannstadt; Lettere di pegno 4½%, della
Banca Generale Austriaca di Credito Fondiario di
Vienna; Lettere di pegno 4½%, nonché le Obbli-
gazioni a premio 3½% dell' I. r. priv. Stabilimento
Generale Austriaco fondiario di Vienna.
La Filiale della Banca Union Sezione merci
accetta in custodia verso una tenuissima tassa
effetti di qualsiasi specie, procura l'incasso dei
coupons alla scadenza e la verifica dei titoli sor-
teggianti.
La Filiale della Banca Union Sezione merci
Trieste s'incassa dall'acquisto della vendita di
merci in commissione, accorda sovvenzioni sopra
depositi mercanzie, oppure sopra polizze di
carico.
Trieste, 15. Febbraio 1895. 1 12